

Soveltavan taiteen mahdollisuudet urheilutapahtumassa

Minna Kovero | Muotoilija-taiteilija

Arktisen muotoilun esille tuonti Levi World Cup -tapahtumassa tuotti ristiriitaisten tunteiden kautta uusia visioita urheilukilpailuun yhdistettävien taideperustaisten palvelujen ja esilletulojen luonteesta.

Tehtävänäni oli tuoda arktista taidetta ja muotoilua esille Levi World Cup -alppihiihtotapahtumassa. Lähdin liikkeelle ajatuksesta, kuinka saisin taideperustaisin keinoin kiinnitettyä kisäväen huomion, jotta he pysähtyisivät hetkeksi kokemaan ja miettimään elämän esteettistä ja luontoyhteydellistä puolta. Halusin tehdä teoksen, joka olisi koettavissa kokonaisena taideteoksena, mutta joka koostuisi muotoilutuotteista. Käytännössä tämä tarkoitti, että rakentaisin veistoksellisen tai ripustettavan pohjan, johon sommittelisin pintakuviointin käyttäen suunnittelemaani koruosaa.

Otin teosta suunniteltaessa huomioon tapahtuman pohjoisen ja kansainvälisen luonteen, Levi World Cupin visuaalisen ilmeen sekä omat inspiraationi. Näin löysin itseni suunnittelemaasta korvakoruosista koostuvaa visuaalista tulkintaa revontulista. Ajattelin, että hieman räväkämpi värimaailma ja asetelma herättävät mustalta pohjalta huomion, minkä jälkeen katsoja voisi löytää uusia tasoja teoksesta sitä lähestyessään.

Värjäsin koruosat ja valitsin helmet revontulien sävyjä laajasti tutkien. Pohjavänerin maalasin yötaivaan mustaksi, ja se taittoi upeasti valoa eloisien puunsyökykuvioiden ja pinnan silkkimäisen olemuksen yhdistelmänä. Sommitteluvaihe oli intuitiivinen pidempi prosessi, jossa koin erilaiset revontulisommitelmat tunteenomaisesti kehossani. Lopulta tunne oli sopusointuinen ja teos valmis.

Edellisellä sivulla: Teosten ripustusta Levi World Cup -tapahtuman vip-teltassa Juri Eton kanssa. Kuva: Inka Holck, 2022.

Voi siis sanoa, että koin syvällisen tunneprosessin teosta luodessani, ja loin tunnesiteen sommittelun kokonaisuuteen. Tähän liittyivät myös visiot siitä, kuinka teos löytäisi sopivan paikan tulevasta tilasta.

Teoksen nimeksi tuli *Pohjoinen taivas elää*, ja siihen liittyi myös ajatusprosesseja, joita kuvasin esittelytekstissä seuraavasti: "Revontulien elämyksellisyyden kautta lähestytään pohjoista luontosuhdetta ja valotetaan arktisen taiteen ja muotoilun puolia. Teoksen edessä voi pohdiskella pohjoisen luonnonilmiöiden voimakkuutta ja niiden vaikutusta taiteelliseen ilmaisuun. Mikä merkitys voimakkailla valon vaihteluilla on pohjoiseen mielenlaatuun, ja kuinka orgaaniset yksityiskohdat resonoivat luontosuhteessa elävässä ihmisessä. *Pohjoinen taivas elää* -teos johdattaa luonnon eloisuuden kokeamiseen ja herkistää arktisille elämyksille."

Teoksen esittelypaikka oli World Cup -tapahtuman vip-teltoa, joka sijaitsi aitio-
paikalla yleisöalueen yläosassa lähellä kisarinnettä. Tapahtuma-aluetta ja teltoa oli hankala käsittää etukäteiskuvausten perusteella. Paikan päällä huomasin, että vaikka olin suunnitellut teoksen erottumaan rauhatomammastakin ympäristöstä, se ei tuntunut olevan tarpeeksi voimakas. Jouduin sopeutumaan tilan ehtoihin ja päästämään irti visioista, joita minulla oli ollut liittyen teoksen ripustukseen. Esimerkiksi tilaan kiinteästi sijoitettua sinistä valaistusta ei voinut muuttaa, joten täytyi heittäytyä katsomaan teosta aivan uudella tavalla. Tässä tilanteessa taiteen ketteryys oli sitä, että päästin itse tekijänä irti ideaaleista ja pyrin näkemään tilan erikoisuudet teoksen sen hetkiseen luonteeseen.

"Koin syvällisen tunneprosessin teosta luodessani, ja loin tunnesiteen sommittelun kokonaisuuteen. Tähän liittyivät myös visiot siitä, kuinka teos löytäisi sopivan paikan tulevasta tilasta."

Pohjoinen taivas elää -teos ripustettuna vip-teltassa. Kuva: Inka Holck, 2022.

seen kuuluviksi. Ehkäpä se loi tilaan omaa tunnelmaa, vaikka molemmiin puolin ovat alppihiihtoa esittävät näytöt ja muut tilaan kuuluvat asiat sotivatkin teoksen syvällisempää sanomaa vastaan.

Tästä voidaankin oppia, että visuaalinen kommunikaatio on tärkeässä osassa etukäteissuunnittelussa, jos pyritään luomaan taiteelle sopivaa tilaa keskelle suurta tapahtumaa. Tapahtuman ja sen tilallisuuden ymmärtämiseksi on hyvä olla omaa kokemusta kyseisen kaltaisesta tapahtumasta, sillä monet taiteen esille tuloon liittyvät puolet ovat moniaistisia. Vaikka katsoin kuvia ja videoita tapahtuman edellisiltä vuosilta, olin yllättynyt paikan tunnelmasta sinne päästyäni. Yllätyin sittenkin hulinasta, musiikin ja kuulutusten voimakkuudesta, kisa-alueen maaston vaikutuksesta liikkumiseen sekä

ihmisten suorasukaisesta tavasta reagoida Meri Nikulan *Lumikuningatar*-hahmoon, jonka kanssa alueella kuljin. Näillä asioilla oli vaikutusta siihen, kuinka koin, että taide oli saavutettavissa.

Tämän tyyppisen urheilutapahtuman kokeminen ja näkeminen muotoilija-taiteilijan linssien läpi loi uuden pohjan tulevaisuuden visioille. Tapahtuman pääpainon ollessa urheilussa ja siihen liittyvien asioiden moniaistisessa voimakkaassa kokemisessa, taiteellisten elementtien esille tuontiin pitää tehdä täsmällisiä panostuksia. Tämä tarkoittaa erityisesti kommunikaatioon keskittymistä taiteilijan ja tapahtumatuotantoon liittyvän vastuuhenkilön osalta. Esimerkiksi tiivis yhteistyö jonkun tietyn tilan somistajan kanssa voisi tuottaa joihinkin tapahtuman sijainteihin hyvinkin toimivia taiteellisia

Lumikuningatar tutustuu Pohjoinen taivas elää -teokseen. Kuva: Minna Kovero, 2022.

lisäulottuvuuksia, vaikka tila olisikin täynnä urheilukilpailuun liittyviä elementtejä.

Lisäksi täytyy harjoitella tapahtuman aistimaailmaan eläytymistä ja visioida luovia ratkaisuja, joilla taiteen kokemiselle voisi hieman paremmin antaa tilaa. Yksi mahdollisuus on myös lähteä kilpailuhumuun mukaan ja tuoda taideperustaista toimintaa niin moniaistisesti tai omalaatuisesti esille, että se ottaa tilansa tapahtumassa. Näin koin tapahtuvan silloin, kun Levi World Cupissa Meri Nikulan *Lumikuningatar*-hahmo kulki läpi Lapland Avenue -alueen, ja ihmiset reagoivat häneen haltioituneesti. ✍

"Tässä tilanteessa taiteen ketteryys oli sitä, että päästin itse tekijänä irti ideaaleista ja pyrin näkemään tilan erikoisuudet teoksen sen hetkiseen luonteeseen kuuluviksi."

Minna Kovero on Rovaniemelle juurtunut karjalais-sydäminen muotoilija-taiteilija (TaM). Hän luo koruja OOOZAdesign-merkin alla, ja on kiinnostunut suomalais-ugrilaisen kansanperinteen voimauttavuudesta ja koristautumisen syvemmistä merkityksistä. Minna kuuluu Lapin yhteisöllisen taiteen yhdistykseen sekä Maisemapiiri-kollektiiviin ja vetää yhteisötaidepajoja, joissa painopiste on meditatiivisessa tekemisessä ja luonnon viisauksissa. www.minnakovero.com